

بزاردهکانی مندالبوونت دواي نهوهی که پیشتر له ری گه ی نهشتهر گه ریوه مندالت بووه

زانباری بو ژنان

سه ره تا

نهم بلاقوکه زانباری فراههم دهکات دهر باره ی بزاردهکانی مندالبوونت نهگه ر پیشتر به نهشتهر گه ری مندالت بوو بیت. له ههموو باریکدا، دکتور یان مامانیک بزاردهکانت بو روون دهکاتهوه و وهلامی ههر پرسباریک دهکاتهوه که دهشیت تو ههتیت.

مندالبوونی خوب، ته ویستی خوته

نهگه ر ههر پرسباریکت ههیه یان خهمی ههر شتیکته، تکایه لهگهل دکتور یان مامانهکمت قسه بکه. نهمه نامادهین پشتگیریت بکهین و زانین و دانایی و زانباریت بو فراههم بکهین بوئوهی بتوانیت باشترین بریار بدهیت و باشترین ریگه بو خوته، کور پهکمت و خیزانهکمت دهسته بریز بکهیت.

بو پشتگیریکردنت بو بریاردان، تو دهتوانیت به سی پرسبار له نهمه دهست پی بکهیت:

- نایا بزاردهکانی من چین؟
- نایا تان و پوی ههر یهک له بزاردهکان بو من چیه؟
- نایا من چون دهتوانم پشتگیری بهدهست بهینم بو یارمهتیدانم بو گهیشته بریاریک که بو تو راست و دروست بیت؟

نهگه ر ههر پرسباریکتی زیارت ههجو، تکایه له پرسبارکردن له نهمه دوودل مهبه. تو دهتوانیت وردهکار بیهکانی پهیوهندیکردنی نهمه له کوتایی نهم بلاقوکه دا ببینیتهوه یان تکایه پهیوهندی بهو ژماره تلهفونانهوه بکه که له فایلی دایکایهتی خوتدان.

بزاردهکانی مندالبوونت

نایا VBAC چیه؟

VBAC واته 'مندالبوون له ریگه ی زیوه دواي مندالبوون به نهشتهگه ری'. نهوه نهو زار او میهیه که نهو کاته بهکار دیت که ژنیک له ریگه ی زیوه مندالی دهیت، دواي نهوهی که له رابوردوودا به نهشتهر گه ری مندالی بووه. مندالبوون له ریگه ی زیوه مندالبوونی ناسایی مندالبوون له ریگه ی یارمهتیدانهوه دهگریتهوه، وهک بهکار هینانی گیره یان پهپی کیوی **kiwi** /ههلوشین.

نایا ERCS چیه؟

ERCS واته 'مندالبوون له ریگه ی نهشتهر گه ری قهیسری دووبارهوه که پیشتر بریاری لهسهر دراوه' و نامازه به نهشتهر گه ری بیهکی قهیسری دهکات که پلانی بو دادهنریت دواي یهکهم مندالبوونت له ریگه ی نهشتهر گه ری قهیسری بیهوه.

تو به شیوهیهکی ناسایی دواي ههفتهی 39ی دووگیان بیهکمت نهشتهر گه ری بیهکمت بو نهجام ده ریت. نهوش بههوی نهوهیه که نهو کور پانهی بهر لهو کاته به نهشتهر گه ری له دایک دهن نهگه ری نهوهیان زورتره که پیوستیان بهوه بیت که له

یەکەمەکی سەرپەرشتی تایبەتی کۆرپە داخڵ بکەین بۆ یارمەتیدان سەبارەت بە ھەناسەدان، بە ھۆیە دەبیت چاومروانی بکەیت ھەتا دەبیت بە 39 ھەفتە کاتی کۆرپەکەت پێدەگات.

دەبیت چ شتیک رەچاوی بکەیت کاتیک کە پریار لەسەر ئەو دەدەیت کە نایا لەرێگە زێوہ مندالت ببیت یان لەرێگە مندالبوون لەرێگە نەشتەرگەری قەیسەرپیەوہ کە پێشتر بریاری لەسەردراوہ

تو دەبیت ئەمانە رەچاوی بکەیت:

- ھۆکاری ئەوہی کە تو بۆچی بەکەمجار بە نەشتەرگەری مندالت بوو
- ناخۆ تو پێشتر لەرێگە زێوہ مندالت بووہ
- ناخۆ ھیچ ئالۆزکارییەک ھەبووہ لەو کاتەدا یان لەکاتی ھاتنەوہ سەرخۆندا
- جۆری ئەو نەشتەرگەری (تەقەل) ھەی کە لە مندالدان (رەحم) تدا ئەنجام دراوہ
- تو لەبارەوی جەستەیی و ھەروہا سۆزدارییەوہ ھەستت چۆن بووہ سەبارەت بە مندالبوونی پێشووترت
- ناخۆ ئەم دووگیانییە ئیستات ئاسایی بووہ یاخود ھیچ کێشە یان ئالۆزکارییەک ھەبووہ و تو بەنیازیت چەند مندالی تەرت ببیت لە داھاتووہا. مەترسییەکان لەگەڵ ھەر مندالوونیک بە نەشتەرگەری زیاتر زیاد دەکەن بەو جۆرہ ئەگەر تو بەھیوایت مندالی زیاتر ببیت و ھەا باشتر بیت کە خۆت لە مندالبوون بە نەشتەرگەری بپارزیت ئەگەر بگۆنجیت. تو دەتوانیت سەبارەت بەو لەگەڵ مامان و/یان دکتۆرکەت و تۆوێژ ئەنجام بدەیت.
- دواي زیاتر لە یەک مندالبوون بە نەشتەرگەری تو دەبیت و تۆوێژیک تیروتەسەلت لەگەڵ پەسپۆریکی تایبەت بە مندالبوون ئەنجام دا بیت سەبارەت بە مەترسییەکان، سوودمەندییەکان و ئەگەری ئەوہی کە تو بتوانیت لەرێگە زێوہ مندالت ببیت.

بۆ یارمەتیدان بۆ بریاردان، مامانکەت بانگھێشتت دەکات بۆ نامادبوون لە کلینیکیک بۆ دەکانی مندالبوون ئەگەر داوای ئەوہ کرد بیت کە بە نەشتەرگەری مندالکەت ببیت یاخود پێشتر بە نەشتەرگەری مندالت بوو بیت.

ئەگەر تو کۆرپەکەت لە رۆیەل فری ھۆسپیتال **Royal Free Hospital** دەبیت ئەو دانیشتنە لە ھەفتە 28 و 34-36 دا دەبیت. ئەگەر تو کۆرپەکەت لە رۆیەل فری ھۆسپیتال **Royal Free Hospital** دەبیت ئەو دانیشتنە لە 36 دا دەبیت. وادەیکە زیادە لەوانە بە ھەفتە 40-41 دا دەبیت ئەگەر مندالبوونکەت لە کاتی خۆی دوا بکەیت.

مندالبوون لەرێگە زێوہ دواي مندالبوون بە نەشتەرگەری (VBAC)

نایا ئەگەری ئەوہ چۆنە کە من لەرێگە زێوہ مندالەم ببیت؟

دواي یەک مندالبوون بە نەشتەرگەری، دەوروبەری سێ ژن لە چوار ژن (75%) کە دووگیانییەکی ئاساییان دەبیت و بەشتیوہیکە سروشتی دەکەونە سەر ژان لەرێگە زێوہ مندالیان دەبیت.

ژمارەیکە فاکتەر بۆی ھەبە ئەگەری ئەوہ بۆتو زیاد بکات کە لەرێگە زێوہ مندالت ببیت، لەوانە:

- مندالبوونی پێشووتر لەرێگە زێوہ؛ ئەگەر تو لەرێگە زێوہ مندالت بووہ، بەر لە مندالبوون بە نەشتەرگەری یان دواتر، دەوروبەری 8-9 لە 10 ژن دەتوانن جاریکی تر لەرێگە زێوہ مندالیان ببیت
- ژانەکان بەشتیوہیکە سروشتی دەست پێ دەکەن
- نیشاندەری بارستە لەش (BMI) ی تو لەکاتی داخڵکردنتدا لە 30 کەمتر بیت.

نایا لایەنە باشەکانی مندالبوون لەرێگە زێوہ چین دواي مندالبوونیک پێشووتر بە نەشتەرگەری؟

- مندالبوون بە نەشتەرگەری دواي مندالبوونیک پێشووتر بە نەشتەرگەری ئالۆزکاری کەمتری ھەبە وەک لە مندالبوون بە نەشتەرگەری پلان بۆ دانراو.
- تو ئەگەری ئەوہت زیاترە کە مندالی زیاتر ببیت لەرێگە زێوہ.
- ھاتنەوہ سەرخۆت خیراتر دەبیت.
- تو لەوانە بە ماوەیکە کورتتر لە نەخۆشخانە بەسەر بەریت.

- تۆ ئەگەرى ئەوت زۆر تره که بەرکەوتەى دەمۆدەستى پىست بۆ پىستت لەگەڵ کۆرپەکەت ھەبىت و بە سەرکەوتوى دەست بکەیت بە دانى شىرى خۆت بە کۆرپەکە.
- تۆ خۆت لە مەترسىيەکانى نەشتەرگەرى بەدوور دەگریت.
- کۆرپەکەت ئەگەرى ئەوەى کەمتر دەبىت کە کىشەى ھەناسەدانى تووش ببىت.

نایا لایەنە خراپەکانى چىن؟

بە شىوھىكى گشتى، مەترسى رژد (جىبى) بۆ خۆت و کۆرپەکەت بۆ زۆر بەى ژنان دەگمەن، بەلام لەگەڵ ئەو شدا تىمە لە خوارەو ھەندىک لەو ئالوزکارىيە پىشبینى کراوانەمان خستوتە روو کە لەوانەىە دوابەدوای مندالبوون لەرێگەى زىوہ روو بەدەن دواى مندالبوونىكى پىشوو تر بە نەشتەرگەرى.

- ھەتا رادەى دوو لە پىنج ژن (40%) لەوانەىە پىووستىيان بە مندالبوونىكى يارمەتيدراو بىت لەرێگەى زىوہ بەبەکار ھىنانى پەمپى کىوى **kiwi** / ھەللو شىن يان گىرە.
- نزىکەى 1 لە 4 ژن (25%) کە بىر يار دەدەن لەرێگەى زىوہ مندالیان بىت لەوانەىە پىووستىيان بە مندالبوون بە نەشتەرگەرى کوتوپرى بىت لەکاتى مندالبووندا. ئەو بەرورد دەکرىت لەگەڵ نزىکەى 20% لەو ژنانەى کە يەکم کۆرپەيان دەبىت و 11% لەو ژنانەى کە پىشتر لەرێگەى زىوہ مندالیان بوو. مندالبوون بە نەشتەرگەرى کوتوپرى مەترسى زياترى ھەىە وەک لە مندالبوون بە نەشتەرگەرى پلان بۆ دانراو. ھۆکارە ھەرە باوەکانى مندالبوون بە نەشتەرگەرى کوتوپرى ئەوھىە کە ئەگەر مندالبوونەکەت خاوبىتەوہ و/يان ئەگەر نىگەرانى ھەبىت سەبارەت بە تەندروستى کۆرپەکەت.
- تۆ مەترسىيەكى کەمىک زياتر ھەىە (2% بە بەرورد بە 1%) کە پىووستىت بە خوین تىکردن بىت بە بەروردکردن بەو ژنانەى کە بىر يار يان داوہ مندالبوونى دووھىيان بە نەشتەرگەرى پلان بۆ دانراو بىت
- ئەگەرى ئەو ھەىە کە جىگە بىنەکە لەسەر مندالانت لە مندالبوون بە نەشتەرگەرى پىشوو تر ھەللىچرىت يان بەدرىت. ئەو ئالوزکارىيەكى زۆر دەگمەنە و بەشىوھىكى ناسايى لە 1 لە 200 داىکدا روو دەدات لەوانەىە کە پىشتر بە نەشتەرگەرى مندالیان بوو. مەترسىيەکە دوو يان سى قات زىاد دەکات ئەگەر خۆت نەکەوتە سەر ژان و ژانى دەستکردت بۆ ئەنجام بەدرىت ياخود ئەگەر داىکىک پىشتر لە يەک مندالبوون زياترى ھەبووبىت بە نەشتەرگەرى. ئەگەر نىشانە ھوشدارى ئەو ئالوزکارىانە دەرکەوت، کۆرپەکەت لەرێگەى مندالبوون بە نەشتەرگەرى کوتوپرىيەوہ دەر دەھىنرىت. بەلام لەگەڵ ئەو شدا، لە ھەلومەرجىکى دەگمەندا کاتىک کە درانى مندالان روو دەدات ئەو دەکرىت کارىگەرىيەكى جىبى ھەبىت لەسەر تەندروستى داىک و کۆرپەکە.
- مەترسى رژد (جىبى) بۆ سەر کۆرپەکەت وەک زامداربوونى مىشک بەرزترە (8 لە 10000) بە مندالبوون لەرێگەى زىوہ بە بەروردکردن بە کەمتر لە 1 لە 10000 بۆ مندالبوون بە نەشتەرگەرى پلان بۆ دانراو.
- مندالبوونى پلان بۆ دانراو لەرێگەى زىوہ دواى مندالبوون بە نەشتەرگەرى ھاوپیوہستە لەگەڵ کەمىک زىادبوونى مەترسى ئەوھى کە مندالەکەت بە مردووبى بىت دواى 39 ھەفتە (بىرىکى زياترى 10 لە 10000). رىژەى ئەوھى کە مندالەکەت بە مردووبى بىت ھەر وەک ئەو ھەىە کە تۆ بۆ يەکەمجار مندالت بىت.

نایا چ کاتىک مندالبوون لەرێگەى زىوہ دواى مندالبوون بە نەشتەرگەرى بەباش دانانرىت؟

مندالبوون لەرێگەى زىوہ بەشىوھىكى ناسايى بۆ زۆر بەى ژنان بژاردەىە، بەلام بەباش دانانرىت کاتىک:

- تۆ لە رابوردوودا سى مندالبوون بە نەشتەرگەرى يان زياتر ھەبووبىت
- مندالان لەکاتى مندالبوونىكى پىشوو تر دا تەقىبىت
- تۆ نەشتەرگەرى (تەقەل) ت ھەبووبىت لەسەر مندالانت لە مندالبوون بە نەشتەرگەرى پىشوو تر تەوہ کە بەشى سەرەوھى مندالانىشى گرتىبىتەوہ.
- تۆ ئالوزکارى دىکەى دووگىانىت ھەبووبىت کە پىووستى بە مندالبوون بە نەشتەرگەرى پلان بۆ دانراو بووبىت.

نایا لایهنه باشهکانی مندالېون به نهشتهرگمری بریار لهسهر دراو چین؟

- مترسی کهمتری هملوهشانی جیگه برینی مندالان هیه (1 له 1000).
- له مترسییهکانی مندالېون دورهپریزت دهگرنیت و مترسییه رژد (جیدی) ه دهگمنهکان بو کورپهکمت کمه دهنهوه
- تو ریکهوتی مندالېونه پلان بو دانراوکه دهزانیته بهلام لهگهل نهوشدا، 1 له 10 ی ژنان بهر له ریکهوتی مندالېون به نهشتهرگمری بریار لهسهر دراو دهکونه سهر ژان.

نایا لایهنه خراپهکانی چین؟

شونینی برین له مندالېون به نهشتهرگمری پینشووتر لهوانیه نهشتهرگمرییهکه سهخنتر بکات و بوی هیهه بیته هوی زیانگهیشتن به ریخوله و میزه لانت. نهوه له کهمتر له 1% ی مندالېون به نهشتهرگمری دوباره دا روو ددات. بوی هیهه توشی هموکردنی برینیک بیته که چاکبونهوه لاواز دهکات. لهوانهی پیوستیت به خوین بیت. تو مترسییهکی زیاتری دروستیوونی مهینی خوینت هیه له قچهکان و سییهکانندا. تو لهوانیه ماویهکی چاکبونهوهی دورودرژترت هه بیته و بو ماوهی شمش ههفته دوی نهشتهرگمرییهکه ناتوانیت نو تومیل لیخوریته.

تو نهگمری نهوهت زیاتره که له دووگیانی داهاتودا پیوستیت به مندالېون به نهشتهرگمری پلان بو دانراو بیته. نهوه نهگمری نهوهی هیهه که ویلاش (هاولمندال) بهرمو ناو برینهکه بروات. نهوه بوی هیهه بیته هوی خوینبهریوون و لهوانیه پیوستی به دهرهینانی مندالان بیته. پیستی کورپهکمت لهوانیه لهکاتی مندالېون به نهشتهرگمری پیدا بریندار بیته. نهوه له 2 له 100 کورپه دا روو ددات که به مندالېون به نهشتهرگمری له دایک دهن. نهوه بریندار یونانه کاتیک که روو ددهن به شیویهکی ناسایی بچوکن و بهگشتی به شیویهکی سروشتی چاک دهنهوه. کیشهی ههناسه دان بو کورپهکمت زور باوه دوی مندالېون به نهشتهرگمری بهلام به شیویهکی ناسایی کورتخایهن. له نیوان 4 و 5 له 100 کورپه که به مندالېون به نهشتهرگمری پلان بو دانراو له دایک دهن له 39 ههفته یی یان دوی نهوه کیشهی ههناسه دانیان هیهه و لهوانیه پیوستییان به داخلکردن بیت له یهکهی تاییهتی سهرپرشتی کورپه.

نهوه پرسایرانهی که گهلک جار دوباره دهنهوه

نایا من دهنوتم له مالوه مندالمان بیته دوی نهوهی که پیشتر به نهشتهرگمری مندالمان بووه؟

به هوی نهوه مترسییه کهم بهلام راستهقینانهی که هاویهوستن لهگهل مندالېون له ریگهی زیوه دوی مندالېون به نهشتهرگمری، راسپاردهکه وهایه که له یهکهیهکی تاییهت به مندالېون مندالمان بیته که لهوی دهنودهست دهنوتم دهنستان به سهرپرشتی کوتوپیری رابگات.

نهگهر حمز دهکیت له مالوه مندالمان بیته نیمه ریوشونینت بو ساز دهکین بو وتوویرکردن لهسهر نهوه بژاردهیه لهگهل مامانیکهی راویژکار و پالپشتی نهوه بریاره دهکین که تو دهندهیت. بژاردهیهکی تر نهوهیه که له ناوهندیکی مندالېون مندالمان بیته، که لهوی دهنسراگهیشتن به سهرپرشتی کوتوپیری بهر دهنسته لهگهل سوودمندنېون له کهشو ههوایهکی ریک و مک مالوه.

نایا چی روو ددات نهگهر من بکهومه سهر ژان نهگهر من پلانم بو مندالېون له ریگهی زیوه دانابیت؟

تو ریتمایی دهکرنیت که له له نهخوشخانه مندالمان بیته، بهلام نهوه شتیکه که دهنوتم لهگهل مامان یان دکتورمهکمت وتوویری لهسهر بکهیت بهر لهوهی که بکهویته سهر ژانی مندالېون.

په پوهندی به نه خوځښانه که به له ریگه ی به کار هیڼانی ئه و ورد کار یانه ی خوار ه و ه به زو و ترین کات که تو پیت و ه ها بوو که کهوتو یته سهر ژانی مندالیوون یان نه گهر سر او ه کت ه ات. یه کسه دوا ی ئه وه ی که ژانه کانت ریکوپیک و به رد هوام بوون، تو رینمایه دکریتیت که به شنیویه کی به رد هوام چاودیری لیندانی دلای کور په کت بکرنیت له کاتی مندالیووندا. تو دهنویت چنده ها بزارده دهسته ژیر بکهیت بو نازار شکن.

نایا چی روو ده دات نه گهر من مندالیوون به نه شته رگه ری پلان بو دانراوم هه بیت به لام بکهومه سهر ژانی مندالیوون؟

تکایه په پوهندی به نه خوځښانه که به له شوینه ی که بو ت دانراوه بو مندالیوون به نه شته رگه ری بو و هر گرتی رینمایه - ورد کار یه کانی په پوهندی کردنی نیمه له خوار ه و ه هاتوون. نه گهر زور زوو کهوتیته سهر ژانی مندالیوون، ئه وه له وانه یه سه لامه تر بیت بو خو ت و کور په کت که له ریگه ی زیوه منداله کت ببیت، به لام ه و ه ها بزارده ی مندالیوون به نه شته رگه ری کوتوپریش ده بیت نه گهر پیویست بکات

په وه ندیمان پیوه بکه

- هیلی جیا کدنه وه ی له پیشتریتی نه خوځښانه ی باریت: 020 8216 4408
- هیلی جیا کدنه وه ی له پیشتریتی نه خوځښانه ی فری: 020 7794 0500 دریز کراوه 36208

زاینری زتایر

- **AIMS** - کومله ی بره و پیدانی خز مه تگوزار یه کانی دایکایه تی www.aims.org.uk/journal/item/vbac-in-birth-centres
- کولژی شاهانه ی تاییه ت به مندالیوون و نه خوځښی ژانه بزارده کانی مندالیوون دوا ی ئه وه ی که پیشتر له ریگه ی نه شته رگه ری به مندالت بووه: www.rcog.org.uk/en/patients/patient-leaflets/birth-after-previous-caesarean

- مالپه ری روپهل فری له ندهن بو زاینری زیاتر سه باره ت به خز مه تگوزاری دایکایه تی له روپهل فری له ندهن سه ردانی نیره بکه: www.royalfree.nhs.uk/maternity

سوپاس و پیزانین لیره وه و هر گیراوه به ده ستکار یه وه: کولژی شاهانه ی تاییه ت به مندالیوون و نه خوځښی ژانه. "بزارده کانی مندالیوون دوا ی مندالیوونی پیشووتر به نه شته رگه ری قه یسه ری" بلا فوکی زاینری نه خوځښ، له ندهن: **RCOG**؛ مانگی حه وتی 2016 له سه ر رینپیدانی لیره وه و هر گیراوه به ده ستکار یه وه:

کولژی شاهانه ی تاییه ت به مندالیوون و نه خوځښی ژانه.

راوبوچو ته ی نو

نه گهر هس راوبوچو ونیکت هه یه له سه ر نه م بلا فوکه یان بو بینینی لیستی سه رچاوه کانی، تکایه نیمه یل بنیره بو: rf.communications@nhs.net

شیوازی ده کی

نه م بلا وکراوه یه به چاپی گه وره و چندین زمانی دیکه ش به ده سه ت. نه گهر نه م بلا وکراوه یه به شیوازیکی دیکه ده خوازی ت، تکایه به یه کیک له کار مهنده کان بلای.

Royal Free London NHS Foundation Trust
Service: Maternity
Version: 2
Leaflet reference: RFL731KU
Approval date: May 2023
Review date: May 2025
www.royalfree.nhs.uk